

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 117/2023
02.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници тужиоца Предузеће за финансијске услуге и консалтинг „EOS MATRIX“ ДОО Београд, против туженог „ФЕРИТИ“ ДОО Београд, кога заступа Драган Петровић, адвокат у ..., ради дуга, вредност предмета спора 42.131.003,26 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1508/20 од 05.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 02.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1508/20 од 05.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 3561/2018 од 24.12.2019. године, исправљеном решењем од 25.05.2021. године, у ставу I изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу плати износ од 42.131.003,26 динара са законском затезном каматом на износ од 30.000.000.00 динара почев од 23.08.2016. године до исплате. У ставу II изреке одбијен је тужбени захтев у делу у којем је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу исплати затезну камату на износ од 12.131.003,26 динара почев од 23.08.2016. године до исплате. У ставу III изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 1.551.000,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 1508/20 од 05.10.2022. године, одбијена је жалба туженог као неоснована и потврђена је првостепена пресуда, исправљена решењем од 25.05.2021. године, у ставу I и III изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

-2-

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни суд је одлучио да ревизија туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Нису од утицаја ревизијски наводи о томе да је другостепена одлука захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер таква битна повреда не представља дозвољен ревизијски разлог предвиђен у члану 407. Закона о парничном поступку. Ревизијски наводи којима се оспорава оцена доказа и утврђено чињенично стање нису дозвољени у конкретном случају, имајући у виду да се правилност утврђеног чињеничног према одредби члана 407. став 2. ЗПП-а може оспоравати само у процесној ситуацији из одредбе члана 403. став 2. ЗПП-а, што овде није случај.

Према утврђеном чињеничном стању, привредно друштво „Интеркомерц“ АД Београд и тужени били су у пословном односу по основу купорподаје робе, по ком основу је наведено привредно друштво туженом испоставило рачун - отпремницу бр. .../... од 01.10.2013. године на износ од 30.004.884,00 динара. Даље је утврђено да су „Српска банка“ АД Београд и „Интеркомерц“ АД Београд дана 01.10.2013. године закључили Уговор о факторингу бр. ...-... од 01.10.2013. године којим „Интеркомерц“ АД Београд уступа „Српској банци“ АД Београд, правном претходнику тужиоца, потраживање према дужнику „Ферити“ ДОО Београд (тужени) из фактуре бр. .../... од 01.10.2013. године у износу од 30.004.884,00 динара са датумом доспећа 30.11.2013. године. Из прилога бр. 3 Уговора - Нотификација о преносу потраживања са дужника (овде туженог) утврђено је да је у истој садржана изјава дужника од 01.10.2013. године којом потврђује да је упознат са уступањем потраживања од стране „Интеркомерц“ АД Београд „Српској банци“ АД Београд по фактури бр. .../... од 30.11.2013. године која гласи на износ од 30.004.884.00 динара, са чим је дужник безусловно сагласан, те изјављује да ће дуговани износ по наведеној фактури исплатити банци. Изјава дужника је снабдевена печатом и потписом дужника, овде туженог. На основу Споразума о преузимању лоше активе од 26.12.2014. године, у смислу налога из Закључка Владе РС од 07.11.2014. године, „Српска банка“ АД Београд је пренела лошу активу на Агенцију за осигурање депозита са стањем на дан 31.12.2014. године, коју Агенција у име и за рачун Републике Србије преузима и њоме управља. Према члану 2. Споразума овај споразум је истовремено по својој правној природи уговор о уступању потраживања (цесија) између „Српске банке“ АД Београд као уступеоца и Агенције за осигурање депозита као пријемника, у име и за рачун Републике Србије. Уговором о уступању потраживања (цесија) са свим акцесорним поверилачким правима од 19.03.2015. године, закљученим између „Српске банке“ АД Београд као уступеоца и Агенције за осигурање депозита као пријемника, сходно наведеном Споразуму од 26.12.2014. године, уступилац преноси целокупно потраживање које има према дужнику „Ферити“ ДОО Београд и према регресном дужнику „Интеркомерц“ АД Београд по основу Уговора о факторингу број ... од 01.10.2013. године на Агенцију. Уговором о уступању потраживања закљученим у форми јавнобележничког записа пред јавним бележником под бројем ОПУ 902/2019 дана 26.06.2019. године Агенција за осигурање депозита као

уступилац преноси на овде тужиоца као пријемника потраживање по основу Уговора о факторингу бр. ... закљученог дана 25.09.2013. године између „Српске банке“ ад Београд и регресног дужника ”Интеркомерц” ад Београд за дуг по фактурама главног дужника, овде туженог, као и потраживање по основу Уговора о факторингу бр. ... од 01.10.2013. године закљученог између „Српске банке“ АД Београд и регресног дужника „Интеркомерц“ АД Београд, за дуг по фактурама главног дужника, овде туженог.

Нижестепени судови оценом изведених доказа закључују да је роба фактурисана рачуном - отпремницом бр. .../... од 01.10.2013. године испоручена туженом, за које утврђење су дали разлоге. Уговор о факторингу има допуштен, одређен и могућ основ, не прикрива било који други уговор, чија правна ваљаност би била цењена као прикривени уговор. Дакле, нижестепени судови су противно тврдњама туженог утврдили да је између туженог и привредног друштва „Интеркомерц“ АД Београд закључен уговор о купопродаји и настало потраживање које је било подобно за пренос сходно закљученом Уговору о факторингу бр. ... од 01.10.2013. године између повериоца и „Српске банке“ АД Београд, по отпремници-рачуна бр. .../... од 01.10.2013. године, па закључују да је предметни Уговор о факторингу важећи правни посао, како по предмету у смислу члана 46. и 47. Закона о облигационим односима, тако и по основу у смислу члана 52. истог Закона.

Из наведеног разлога нижестепени судови су донели одлуку којом су усвојили тужбени захтев за исплату главног потраживања са затезном каматом.

Ревидент оспорава материјалноправне закључке нижестепених суда. Истиче да потраживање по наведеној отпремници не постоји, да роба по наведеној отпремници никада није испоручена туженом, те да је стога уговор о факторингу ништав јер не постоји потраживање које могло бити уступљено. Даље је навео да је тужилац пријавио потраживање у поступку који се води по Унапред припремљеном плану реорганизације у односу на дужника „Интеркомерц“ АД Београд, а на основу предметног уговора о факторингу и отпремнице од 01.10.2013. године, које потраживање је обухваћено усвојеним УППР-ом, те да стога не може поводом истог потраживања уживати правну заштиту и у односу на туженог.

Ревизија туженог није основана.

Нижестепени судови су на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право на основу ког су закључили да је потраживање тужиоца основано, те да у правним пословима на основу којих је тужилац стекао предметно потраживање не постоје разлози ништавости на које је указивао тужени.

Наиме, тужени је оспорио потраживање које је касније уговором о факторингу и цесијом пренето на овде тужиоца, на начин описан у утврђеном чињеничном стању. Наведене тврдње првостепени суд је испитивао и оценом изведених доказа утврдио да је пословни однос између оригинерног повериоца „Интеркомерц“ АД Београд и туженог постојао, да је заснован на купопродаји робе, те да је испоручена роба по рачуну – отпремници од 01.10.2013. године која гласи на износ од 30.004.884,00

-4-

динара. Наведено потраживање је потом било предмет Уговора о факторингу бр. ... од 01.10.2013. године на основу ког је „Интеркомерц“ АД Београд то потраживање пренео на новог повериоца „Српску банку“ АД Београд, да би на основу Уговора о уступању потраживања (цесија) са свим акцесорним поверилачким правима од 19.03.2015. године, закљученим између „Српске банке“ АД Београд као уступеоца и Агенције за осигурање депозита као пријемника, предметно потраживање било пренето на Агенцију. На крају, Агенција је такође располагала потраживањем по рачуну – отпремници од 01.10.2013. године, тако што је исто пренела на овде тужиоца.

Имајући у виду да су нижестепени судови утврдили постојање потраживања између оригинерног повериоца и туженог као главног дужника и закључили да се не ради о фиктивном правном послу, правилан је закључак да су потоњи правни послови на основу којих је располагано тим потраживањем пуноважни, те да се тужилац основано легитимише као поверилац утуженог потраживања.

Не могу се прихватити као основани ревизијски наводи да је тужилац пријавом потраживања у поступку по Унапред припремљеном плану реорганизације који се води у односу на „Интеркомерц“ АД Београд, изгубио право на судску заштиту у овом поступку против туженог. Из утврђеног чињеничног стања произлази да УППР-ом јесте обухваћено потраживање Агенције за осигурање депозита према „Интеркомерцу“ АД Београд као регресном дужнику по Уговору о факторингу број ...-... од 01.10.2013. године, а чији је предмет рачун – отпремница број .../..од 01.10.2013. године, али наведено није од утицаја на облигациони однос између тужиоца и туженог. Ово из разлога што је тужени главни дужник наведеног потраживања (дужник из облигационог односа из кога је настало потраживање по наведеном рачуну), док је „Интеркомерц“ АД Београд, Агенцији за осигурање депозита одговоран за наплативост потраживања као уступилац потраживања, а у складу са одредбом члана 16. Закона о факторингу („Сл. гласник РС“ бр. 62/2013) и садржином њиховог облигационог односа регулисаног Уговором о факторингу од 01.10.2013. године. Како се ради о два различита правна основа на ком се заснивају обавезе туженог и друштва „Интеркомерц“ АД Београд, то је без утицаја чињеница да је потраживање Агенције за осигурање депозита обухваћено поменути УППР-ом.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић